

En resultatløs visitation medfører endvidere ikke, at den visiterede har krav på erstatning, så længe visitationen er gennemført i overensstemmelse med lovens krav og øvrige gældende forskrifter for politiet.

Det følger af den norske politilovs § 6, at politiet kan anvende magt under udførelsen af tjenesten, herunder i forbindelse med visitation efter § 7 a i det omfang, det er nødvendigt og forsvarligt.

5.2.3.2. I *svensk* ret findes bestemmelser om visitation og husundersøgelse, herunder også undersøgelse af køretøjer mv. i rättegångsbalken (den svenske retsplejelov) og politiloven. Rättegångsbalkens bestemmelser finder anvendelse, når der er konkret mistanke om, at en strafbar lovovertrædelse er begået.

Uden for strafferetsplejen finder politilovens bestemmelser anvendelse. Efter politilovens § 19, stk. 1, kan en politimand, som anholder eller på anden måde tager hånd om en person, i tilknytning til indgrebet kropsvisitere denne, når det af sikkerhedsmæssige grunde er nødvendigt for at finde våben eller andre farlige genstande eller for at kunne fastslå den pågældendes identitet.

Politolovens § 19, stk. 2, indeholder særskilt hjemmel til, at politiet uden konkret mistanke om, at en forbrydelse er begået, kan visitere personer med henblik på at finde våben. Efter bestemmelsen i § 19, stk. 2, kan politiet således kropsvisitere i den udstrækning, det er nødvendigt for at søge efter våben eller andre farlige genstande, som er egnede til at anvendes ved forbrydelser mod liv eller helbred. Visitation kan dog kun ske, hvis det ud fra omstændighederne kan antages, at en sådan genstand kan beslaglægges efter bestemmelsen i brottsbalken (den svenske straffelov) kapitel 36 § 3. Efter brottsbalken kapitel 36 § 3 kan en genstand bl.a. beslaglægges, hvis den på grund af sin særlige beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt kan frygtes at blive anvendt til en forbrydelse, eller hvis genstanden er egnet til at anvendes som våben mod liv eller helbred og er fundet under sådanne omstændigheder, som giver anledning til at befrygte, at genstanden vil blive anvendt hertil.

Formålet med bestemmelsen i § 19, stk. 2, er at forebygge vold ved at give politiet mulighed for at visitere personer i situationer, hvor der erfaringsmæssigt er stor risiko for, at knive og andre farlige genstande vil blive anvendt i forbindelse med voldsforbrydelser. Bestemmelsen giver således politiet hjemmel til at foretage rutinemæssige visitationer af personer, som er tilstede ved offentlige arrangementer, der erfaringsmæssigt indebærer nærliggende risiko for vold, f.eks. i forbindelse med visse sportsarrangementer. Bestem-

melsen kan også finde anvendelse, hvis der på offentligt sted er opstået en hadefuld stemning mellem to rivaliserende grupper, hvor situationen kan befrygtes at udvikle sig til vold. Det er ikke et krav, at der har fundet voldelig sammenstød sted, før politiet kan foretage visitation. Provokationer af forskellig karakter mellem grupperne kan således være tilstrækkelig til at begrunde, at politiet visiterer én eller flere tilstedeværende for at søge efter våben eller andre farlige genstande. Visitation kan også finde sted, selv om det endnu ikke i det konkrete tilfælde er kommet til en konfrontation mellem to grupper, men hvor tidligere erfaringer tilsiger, at der kan opstå voldelige sammenstød, f.eks. hvis en gruppe indfinder sig på et sted, hvor en rivaliserende gruppe normalt holder til.

Kropsvitation indebærer besigtigelse af personens legeme samt undersøgelse af håndtasker og anden håndbagage, som den pågældende medbringer.

Kompetencen til at træffe beslutning om visitation efter § 19, stk. 2, tilkommer den enkelte politimand. Ved rutinemæssige visitationer i forbindelse med f.eks. et sportsarrangement el.lign. er det i forarbejderne til bestemmelsen forudsat, at beslutningen om visitation træffes af en chargeret politimand.

Politoloven indeholder endelig i § 23 hjemmel til, at politiet med henblik på at forebygge eller afværge en forbrydelse kan skaffe sig adgang til et hus eller afspærre, rømme eller forbyde personer adgang til et hus mv. for at søge efter våben, eksplosivstoffer eller andre farlige genstande, når der er særlig grund til at antage, at der er risiko for en forbrydelse, som indebærer alvorlig fare for liv eller helbred eller for omfattende ødelæggelse af ejendom. Foreligger der alvorlig risiko for en sådan forbrydelse, kan politiet visitere personer, som befinder sig på stedet, med henblik på at finde farlige genstande.

Politiet kan, når andre midler er utilstrækkelige, og når det efter omstændighederne er forsvarligt, anvende magt til at gennemtvinge bl.a. en kropsvitation.

5.2.3.3. I *Finland* finder reglerne i ”tvangsmedelslagen” anvendelse på visitationer og ransagning i anledning af konkret mistanke om et strafbart forhold.

Uden for strafferetsplejen har politiet efter politilovens § 22 adgang til at foretage visitation for at varetage sikkerheden for deltagere i retssager, almene sammenkomster og ved offentlige arrangementer, som forudsætter særlig beskyttelse. Visitation kan foretages af personer, som ankommer til arrangementet mv., eller som færdes i umiddelbar nærhed heraf, og indebærer kropsvitation og undersøgelse af de genstande, som den pågældende er i besiddelse af.